

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA

SALA DEL CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU, SECCIÓ
TERCERA, BARCELONA.

Recurs ordinari (Llei 1998) 217/2008 Secció: 3^a

**Dictamen pericial mediambiental en relació amb el recurs
presentat per PABLO BOSCH DOMINGUEZ Y OTROS
contra el DEPARTAMENT DE POLÍTICA TERRITORIAL I
OBRES PÚBLIQUES**

emès per Josep Ramon Aragó i Gassiot en el mes d'octubre
de 2009

Dictamen pericial mediambiental

Josep Ramon Aragó i Gassiot, major d'edat, amb DNI n°: 37248717 X, domiciliat a Santa Coloma de Gramenet (Barcelona), de professió ambientòleg i consultor ambiental.

Llicenciat en Ciències Ambientals per la Universitat Autònoma de Barcelona el 1997.

Col·legiat al Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya amb el n°: 203.

EXPOSO

que he estat requerit pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, sala del Contenciós Administratiu, secció tercera de Barcelona, per a presentar un dictamen — havent acceptat la realització del mateix el 23 de juliol de 2009 — el qual té per objecte donar resposta a la qüestió que se cita a continuació.

QÜESTIÓ OBJECTE DEL DICTAMEN

La part actora del present recurs demana que s'emeti un dictamen pericial en el qual es doni resposta a la següent i única qüestió:

- 1. Repercusiones medioambientales que supondrá la construcción de 718 viviendas en los tres Sectores del ámbito de la Playa de Pals.***

Metodologia practicada

Estudi dels textos i plànols, recerca en Biblioteques i altres centres de documentació i treball de camp.

Resposta a la qüestió

1. *Repercusiones medioambientales que supondrá la construcción de 718 viviendas en los tres Sectores del ámbito de la Playa de Pals.*

Estructurem la resposta en quatre apartats: precisions, descripció dels elements naturals, efectes ambientals generals, i particularitats dels diferents sectors.

1.1. Precisions.

Per “Platja de Pals” entenem la zona del municipi de Pals propera al mar que configura una localització amb una certa entitat pròpia, tal com es reflecteix en l'esquema informatiu de l'Ajuntament [veure Annex III].

Per referir-nos a la franja de platja que llinda directament amb el mar farem servir expressions del tipus de “la platja en sentit estricte”, per tal d'evitar confusions.

De tota manera cal partir de la base de què el que avui anomenem “Platja de Pals” no fa massa temps era una autèntica platja en el sentit més precís del terme, una àmplia zona de dunes alimentades per les aportacions de sorra del riu Ter i pentinades pel vent, principalment de Tramuntana i ocasionalment de Llevant. Abans de què fossin fixades les dunes, la força de la Tramuntana havia fet enfilar sorra fins la cota dels dos-cents metres a la banda nord del massís de Begur. Aquesta àmplia zona de dunes va ser fixada pel treball humà, des de fa aproximadament cent anys, mitjançant la plantació de plantes resistents i de tamarius i pins. Aquest és l'origen de les abundants pinedes de la zona anomenada “Platja de Pals”.

1.2. Descripció dels elements naturals.

La Platja de Pals llinda amb tres espais naturals protegits, els quals estan designats com a Zones d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA) i formen part de la xarxa Natura 2000: al nord, la zona de les Basses d'en Coll, a l'est, la major part de la platja en sentit estricte, i al sud, una gran part de les muntanyes de la part de Begur.

El primer espai és una zona d'aiguamolls que connecta amb les desembocadures del Ter i del Daró, així com amb els arrossars que s'extenen per les cotes més baixes de l'interior del municipi, i forma part del Pla d'Espais d'Interès Natural (P:E.I.N.). El segon, la zona de platja propiament dita, conserva dunes i ecosistemes dunars, essent un dels millors exemples d'aquest tipus de formació a Catalunya. Aquests dos

espais formen part de la llista de llocs d'importància comunitària (LIC), dins del conjunt més ampli anomenat "El Montgrí-Les Medes-El Baix Ter", amb codi ES5120016 [Annex III, mapa 2].

El tercer, la zona protegida de les muntanyes i la costa rocosa que es perllonga al sud, també forma part del P.E.I.N. Aquest espai figura a la llista de llocs d'importància comunitària (LIC) dins del conjunt "Litoral del Baix Empordà", amb codi ES5120015 [Annex III, mapa 3].

Al nord-oest, la Platja de Pals llinda amb els terrenys de cota més baixa que antigament estaven formats per basses i actualment es dediquen a l'agricultura, amb varietat de cultius entre els que destaquen els arrossars. Els camps d'arròs constitueixen un paisatge típic de les planes empordaneses i alimenten un tipus d'ecosistema semblant als aiguamolls. Aquestes zones agrícoles colindants tenen diferents tipus de protecció pels seus valors agrícoles i naturals segons el Pla Director Territorial de L'Empordà de 2006.

A l'oest i en part de la zona sud, la Platja de Pals troba la connexió amb els vials i urbanitzacions del municipi.

La Platja de Pals està composta de parts edificades (urbanització Palsmar), un gran camp de golf, extenses zones de pineda i alguns cultius. Els edificis i carrers que hi ha actualment a la Platja de Pals, així com el camp de golf, són producte del desenvolupament turístic costaner de la segona meitat del segle XX. En els indrets de la Platja de Pals on no s'ha edificat ni s'ha asfaltat, es poden reconèixer els relleus ondulats de les recents formacions dunars, els sòls sorrencs que les conformen i la vegetació típica de les pinedes que han fixat les dunes. Aquests pins a vegades s'intercalen amb construccions, però a les àrees en què han estat completament respectats, formen zones de bosc compacte i presenten una alçària entre 10 i 15 metres.

Així, concretament, hem apreciat la presència abundant de pi pinyer —*Pinus pinea*— acompanyat a vegades de pi blanc —*Pinus halepensis*— amb un estrat arbustiu en formació que denota una successió cap a un bosc d'alzinar litoral. Dins de l'estrat arbustiu hi destaca la presència de llentiscle —*Pistacia lentiscus*—, acompanyat d'aladerns —*Rhamnus alaternus*—, alzines incipients —*Quercus ilex*—, aladern de fulla estreta —*Phillyrea angustifolia*—, esparreguera —*Asparagus acutifolius*—, estepa blanca —*Cistus albidus*—, romaní —*Rosmarinus officinalis*—, amb olivarda —*Inula viscosa*— als llocs assolellats. A les àrees de sòl més humit, de cota més baixa, apareixen clapes de bosc de ribera formades per freixes —*Fraxinus angustifolia*—, àlbers —*Populus alba*—, pollancre —*Populus nigra*—, plàtans —*Platanus hybrida*—, oms —*Ulmus sp.*—, així com tamariu —*Tamarix gallica*— i canyes —*Arundo donax*—.

Entre la fauna assenyalem el llangardaix comú —*Lacerta lepida**— i uns quants petits mamífers: eriçons —*Erinaceus sp.**—, talps —*Talpa europaea*—, conills —*Oryctolagus cuniculus*—, ratolins —*Apodemus sylvaticus*—, mosteles —*Mustela nivalis**— i determinades espècies de quiròpters com la ratapinyada d'orelles dentades —*Myotis emarginata**—. Destaca especialment la varietat d'ocells que s'hi poden trobar. En diverses èpoques de l'any podem observar els següents: xot —*Otus scops**—, tòrtora turca —*Streptopelia decaocto*—, gavià argentat —*Larus michahellis*—, tudó —*Columba palumbus*—, picot verd —*Picus viridis**—, mallerengues —*Parus sp.**— tallerols —*Sylvia sp.**—, gafarró —*Serinus serinus**—, raspinell comú —*Certhia brachydactyla**—, garsa —*Pica pica*—, estornell vulgar —*Sturnus vulgaris*—, cadenera —*Carduelis carduelis**—, pardal comú —*Passer domesticus*—, gavina corsa —*Larus audouinii**—, xoriguer —*Falco tinnunculus**—, esparver vulgar —*Accipiter nisus**—, i els següents a l'hivern: òliba —*Tito alba**—, cargolet —*Troglodytes troglodytes**—, pit roig —*Eritacus rubecula**—, merla —*Turdus merula*—, mosqueters —*Phylloscopus sp.**—, mallerenga cuallarga —*Aegithalos caudatus**—, i a l'estiu: abellerol —*Merops apiaster**—, tòrtora —*Streptopelia turtur*—, corriols —*Charadrius sp.**—, cucut —*Cuculus canorus**—, falciot negre —*Apus apus**—, falciot pàl·lid —*Apus pallidus**—, ballester —*Apus melba**—, puput —*Upupa epops**—, i oreneta vulgar —*Hirundo rustica**— entre d'altres.

Les espècies marcades amb asterisc (*) consten com espècies protegides de la fauna salvatge autòctona a l'Annex del Decret Legislatiu 2/2008.

L'existència de pinedes properes als aiguamolls o cultius permet a moltes espècies que cerquen la seva alimentació en aquests indrets (rapinyaires, insectívors o granívors) de fer els seus nius o d'amagar-se al bosc. D'altra banda, el fet d'estar quasi envoltades d'espais naturals protegits confereixen a aquestes pinedes una importància especial com a elements de connexió biològica a una escala superior, contribuint a la funció de corredor biològic entre els boscos de les muntanyes de Begur i els sistemes naturals de la plana.

L'estat de conservació d'aquestes pinedes sobre dunes tan abundants a la zona de la Platja de Pals el podem qualificar d'excel·lent, tant per la seva composició natural com per la presència i netedat amb què s'han mantingut. Si bé aquests espais amb dunes i pins no estan inclosos en el Pla d'Espais d'Interès Natural, podem qualificar-los de portadors d'un alt valor ambiental, tant pel què representen per ells mateixos com per les relacions ecològiques amb els entorns propers de muntanya, d'aiguamolls i de platja en sentit estricte.

A l'annex III, mapa 4, es pot apreciar com la massa de bosc augmenta de Nord a Sud. A l'Annex IV (fotos 1 i 2) s'ofereixen dues vistes de l'entorn de les pinedes de la Platja de Pals, així com diferents perspectives de les pinedes sobre dunes (fotos següents).

En l'aspecte legal, constatem que les característiques físiques i biològiques dels terrenys de les tres zones considerades encaixen actualment amb la definició de terrenys forestals, d'acord amb l'article 2 de la **Llei 6/1988, forestal de Catalunya**.

Cal afegir també, que l'hàbitat natural definit com dunes amb boscos de *Pinus pinea* i/o *Pinus pinaster*, tipus que es correspon exactament amb les zones descrites, és un hàbitat prioritari segons la legislació europea i la legislació bàsica de l'Estat espanyol, tal com figura a la **Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad** (ANEXO I, Tipos de hábitats naturales de interés comunitario cuya conservación requiere la designación de zonas de especial conservación, código 2270*).

1.3. Efectes ambientals generals.

Els efectes ambientals de la construcció de 718 vivendes a la Platja de Pals, considerant els tres sectors en conjunt, són els següents:

- **Ocupació del territori**, amb el consegüent impacte directe sobre les característiques naturals i biodiversitat de la zona: sobre els sòls sorrencs, les pinedes, els hàbitats d'ocells i altres tipus de fauna.
- **Reducció de la funció ecològica de les actuals pinedes** en relació a la qualitat de l'aire. Els boscos absorbeixen diòxid de carboni i adsorbeixen sorolls i contaminants químics.
- **Debilitament de la funció de suport ecològic que realitzen les pinedes** envers les zones naturals protegides i les zones agrícoles adjacents. Diverses espècies d'ocells d'aquestes zones, entre les quals determinats insectívors, fan niu o cerquen refugi a les pinedes. En la mesura que s'eliminen àrees de pineda es perd el microclima i les condicions apropiades com a hàbitat que generen aquests boscos. A més de les conseqüències directes de l'ocupació i destrucció de les pinedes, s'ha de tenir en compte la introducció de fonts de soroll i contaminació lluminosa, factors que també afecten la fauna propera.
- **Debilitament de la funció de corredor biològic que representen les pinedes** entre les zones de muntanya i les zones de platja, d'aiguamolls i espais agrícoles, tan a petita escala com a una escala superior si considerem el pas de les aus migratòries.
- **Impermeabilització d'una part del territori**, amb la consegüent disminució de la capacitat de recàrrega dels aqüífers costaners i augment de l'escorrentia superficial. Els sòls sorrencs absorbeixen més d'un 80 % de l'aigua de pluja, en canvi els sòls pavimentats al voltant d'un 5 %.

- **Augment de la població.** Si multipliquem per un factor de 2,8 persones per vivenda, amb 718 noves vivendes podem suposar un augment aproximat de 2000 persones a la Platja de Pals, amb els corresponents efectes derivats tan al llarg de l'any com en els mesos d'estiu. La població fixa del municipi va superar els 2000 habitants per primera vegada l'any 2001 (segons l'anuari 2007 de la Generalitat de Catalunya), per la qual cosa, l'aportació de les vivendes previstes, si fos majoritàriament fixa, contribuiria a doblar aquesta xifra en els propers anys. La població estiuenca és molt més gran, ja que a més dels ocupants de les vivendes inclou els dels càmpings, hotels i segones residències. Per obtenir el nombre d'estiuejants cal multiplicar la xifra dels residents a l'hivern, com a mínim, per 10. Així, és lògic pensar que, en quant a població, el principal impacte, —tant sobre el medi natural com sobre les infraestructures i serveis— resultaria d'incrementar, encara més, el pic estacional, ja que no es pot dir que el municipi de Pals, amb 25,7 Km² de superfície, tingui una excessiva densitat de població segons les dades del cens referides al conjunt de l'any.
- **Consum d'aigua potable.** Suposant una mitjana de 150 litres/persona·dia, amb una ocupació mitjana de 300 dies/any, obtenim una despesa addicional d'aigua de boca de $150 \times 300 \times 2000 = 90000000$ litres/any = 90000 metres cúbics d'aigua addicionals per any. Aquest consum pot ser superior si s'instal·len piscines, jardins amb reg, etc., i pot ser reduït mitjançant sistemes de recollida d'aigües pluvials i/o reutilització d'aigües grises.
- **Generació d'aigües residuals.** Podem estimar una xifra addicional aproximadament igual a l'aigua consumida, és a dir: 90000 metres cúbics addicionals per any.
- **Generació de residus sòlids urbans.** Fent una estimació a partir d'una mitjana de 1,5 kilograms diaris per persona, obtenim una xifra de: $1,5 \times 300 \times 2000 = 900000$ kilograms/any = 900 tones/any de residus sòlids urbans addicionals.
- **Consum d'energia.** El consum addicional d'energia pot ser molt diferent depenent de diversos factors d'ús i de disseny, especialment de com s'hagin realitzat les construccions des del punt de vista bioclimàtic, instal·lacions d'energia solar, aires condicionats, calefaccions, etc.
- **Impacte de les obres de la construcció de les vivendes.** Moviments de terres i afectació dels espais naturals adjacents (soroll, pols, residus).
- **Impacte d'una major freqüentació de vehicles i persones sobre els espais naturals adjacents** i el seu entorn. Dues mil persones més poden representar uns 800 automòbils més, aproximadament. Actualment es percep una saturació —únicament estival— dels pàrquings i carrers de la zona marítima, amb vehicles estacionats a les voreres.

- **Afectació del tipus de turisme que valora els elements naturals** com el paisatge, la vegetació o la fauna. Cal tenir en compte que la zona litoral de la costa Brava i l'Empordà rep la visita de nombrosos ornitòlegs estrangers (Maluquer, pàg. 177). Per altra part, no es tracta de ser un especialista per valorar les sensacions visuals, auditives, olfactivas, etc., que generen les pinedes.
- **Pèrdua de recursos per a l'educació ambiental.** El fet que es conservi una zona de transició en què s'aprecien clarament les dunes fixades recentment és una cosa extraordinària en un litoral que ha sofert tants processos de transformació. Es tracta d'un exemple antigament abundant i actualment difícil de trobar, vàlid per mostrar les dinàmiques naturals a les zones de costa. En el context present de Pals, la presència de dunes en formació a la platja en sentit estricte i de boscos sobre dunes fixades a la zona de la Platja interior, ofereix una doble oportunitat pedagògica, un exemple interessant per oferir a propis i estranys.
- **Eliminació dels usos de lleure que permeten les pinedes.** Aquestes pinedes conformen una àrea apropiada per a passeig tranquil o *footing* pels camins, sempre que es tingui cura de la neteja i la prevenció d'incendis.
- **Introducció d'espècies de plantes i animals que no es corresponen als hàbitats naturals de la zona.** La urbanització va parella amb la introducció d'animals domèstics, com gossos i gats, i d'espècies antropòfiles com els coloms. Contribueixen a desplaçar les espècies més salvatges.
- **Risc d'inundacions.** Augmenta en proporció inversa amb la cota d'altitud. Una part de la Platja de Pals està per sota dels 5 metres sobre el nivell del mar. Les cotes més baixes es perllonguen cap al nord i l'oest (terra endins) cap a les zones de les basses d'en Coll, els arrossars i l'antic estany de Pals.
- **Risc de destrucció de restes arqueològiques.** La zona és rica en restes prerromanes, grecorromanes i medievals, que poden haver quedat enterrades sota les dunes.
- **Risc de banalització del paisatge.** Pèrdua de qualitat paisatgística amb l'eliminació de les característiques pròpies.
- **Perill de privatització de les millors vistes.** A les parts més elevades hi ha indrets on es pot disfrutar de la vista del mar, els pins i la costa, amb el massís del Montgrí i les illes Medes al fons. Aquest és un actiu exclusiu de la zona del qual es pot gaudir en totes les èpoques de l'any.

1.4. Particularitats dels diferents sectors.

Les tres zones susceptibles de la construcció de vivendes, segons la informació proporcionada pels plànols dels sectors urbanitzables, són les següents:

- Sector Nord. Forma una superfície allargassada paral·lela a la línia de mar entre la zona de xalets que voreja el camp de golf i la zona agrícola de l'oest de la Platja de Pals (SUND1, SUD8, SUD7, SUD9 i SUND2).

- Sector Sud-Oest. Forma la zona més elevada que s'extén pel Puig Pedrós, on connecta directament amb la zona protegida ES5120015 (SUD7, SUD8, SUD9 i SUND3).

- Sector Sud-Est. Es tracta de la zona més propera a la línia de costa, però amb una elevació sobre el nivell del mar entre 30 i 60 metres (SUD10 i SUD11).

Referim a continuació les observacions sobre els diferents sectors.

1.4.1. Sector Nord. És una àrea poc elevada i amb escàs pendent. Juntament amb les pinedes s'hi alternen petites extensions de vinya i altres cultius, i uns pocs espais erms on s'ha fet repoblació forestal recentment. A les zones de cota més baixa, apareixen arbres típics de bosc de ribera i canyissars. Creiem que, des d'un punt de vista ambiental, aquest és el sector més sensible. Exposem a continuació les raons que ens impulsen a aquesta qualificació:

- El valor ambiental present. Es tracta d'un bon exemple de pineda formada sobre dunes, amb la particularitat de què la seva ubicació, extensió i forma allargada tendeix a facilitar les connexions biològiques entre els espais naturals del sud i del nord [Annex IV, fotos 3,4,5 i 6].

- La baixa cota d'altitud en relació al nivell del mar. Aquest és un aspecte a tenir en compte, ja que, aproximadament la meitat nord d'aquesta zona està entre les cotes de 2 i 5 metres d'altitud i pot estar condicionada per fenòmens geològics d'enfonsament. *"L'Empordà és una fossa tectònica recent i sovint afectada per terratrèmols. Aquesta inestabilitat es tradueix en un progressiu enfonsament o subsidiència, respecte als dos blocs estructurals que la limiten per nord i sud". "Aquesta subsidiència, produïda pel basculament del substrat i per la compactació dels sediments, és més evident i important a la zona litoral... on pot avaluar-se un descens de l'ordre dels 5 mm/any (Julià i altres, pàgs. 46-47). A aquest procés d'enfonsament cal afegir l'evolució del nivell del mar, que està experimentant en els darrers anys una pujada d'ordre similar. Així, la tendència que es perfila en aquesta zona en concret és la baixada de la cota relativa respecte al nivell del mar al voltant d'un metre en els propers*

cent anys, però podria ser superior, depenent de com evolucioni el procés del canvi climàtic global.

- La tendència al retrocés de la línia de costa. La disminució dels sediments aportats pel Ter després de la construcció dels embassaments de Sau, Susqueda i el Pasteral ha fet que, en els darrers 50 anys, al sud de la desembocadura del Ter, el balanç de la sorra aportada pels corrents marins dominants de nord a sud sigui negatiu. Aquest procés marca una tendència a la penetració del mar, cosa que situaria, en un futur hipotètic, a tota aquesta zona dins de la franja dels 500 metres des de l'atermament del domini públic marítim-terrestre.
- Els efectes derivats del procés d'urbanització. Aquests efectes tenen a veure amb la situació d'aquesta zona en relació als espais naturals protegits, la zona agrícola i el camp de golf. Des d'un punt de vista alhora urbanístic i ecològic, el camp de golf realitza una funció d'àrea periurbana amb característiques intermèdies entre una zona urbana i un espai natural. Així, es pot considerar un element en una gradació que, al mateix temps, defineix el límit de la zona urbanitzada. Aquest equilibri es trencaria completament si el procés urbanitzador —com els pseudòpodes d'una ameba— arribés a rodejar el camp de golf. Aleshores, ens trobaríem en una situació totalment diferent, amb un camp de golf interior dins d'una zona urbana (cosa que seria un destorb evident al ser un espai privat) i amb una zona urbana que limitaria directament amb els espais naturals, situació que afavoriria els impactes directes sobre aquests espais. Creiem que la construcció de vivendes en les zones que tendeixen a rodejar el camp de golf pot ajudar a propiciar futurs problemes molt més greus en quant a perjudicis sobre el medi.

1.4.2.. Sector Sud-Oest. Aquest sector conforma una extensió molt ben conservada de boscos de pins sobre dunes, i és testimoni de l'altura on arribaven les formacions dunars abans de ser fixades per l'home. El bosc de pi pinyer i pi blanc es complementa amb un ric sotabosc de matolls (llentiscle, garric, romaní, etc.). En indrets propers a la urbanització que el limita a l'Est s'ha realitzat una aclarida preventiva eliminant el matoll en una franja aproximada de 50 metres. S'aprecien nius d'ocells als arbres i molts caus d'animals al sòl sorrenc. L'abundant presència de líquens demostra que al llarg de l'any l'aire és pur, sense contaminació. Es tracta d'un exemple clar de conjunt amb un alt valor natural a preservar [Annex IV, fotos 7, 8 i 9].

1.4.3. Sector Sud-Est. Aquest sector està dividit per la carretera que comunica la Platja de Pals amb el centre urbà del municipi. Aquest vial separa dos subsectors: al nord, una àrea de bosc sobre dunes que llinda amb vials i xalets i, tot i que compta amb alguna afectació deguda a la presència d'obres o deixalles, podem dir que es conserva bé [Annex IV,

fotos 10 i 11]; i al sud, una part més elevada amb fort pendent ocupada en la seva major part per un càmping i vorejada per uns quants xalets i un bloc de pisos amb 11 plantes [foto 12]. Cal aclarir que el càmping ha afectat la forma del sòl, creant un escalonament en bancals on hi havia formes arrodonides i suaus, típiques de les dunes, però per altra part ha conservat la major part dels pins. L'afectació que ha tingut el sistema natural en aquest sector no és irrecuperable.

Com a reflexió final, anotem que ja en el 1976, en el *Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans* (pàg. 257) es cita la zona de la Platja de Pals com un indret amenaçat a protegir, sobre el qual diu: “*la dessecació no sempre justificada i les instal·lacions turístiques són els principals perills de la zona, la qual, tanmateix, encara conserva extenses platges relativament poc tocades*”. En els trenta anys transcorreguts des d'aleshores, ha crescut la urbanització i la freqüentació de la platja. Més tard s'han anat definint zones protegides. Però actualment encara no és clar si s'assolirà un equilibri racional entre la preservació dels valors naturals i el desenvolupament humà en aquesta zona.

L'equilibri desitjable està en la línia del desenvolupament sostenible, que en els indrets turístics comporta valorar adequadament els interessos econòmics a llarg termini. No interessa destruir un paisatge que serà apreciat indefinidament. “*El paisatge és un dels principals recursos d'atracció en el desenvolupament turístic, sintetitza les relacions entre l'activitat turística i el medi ambient. De la relació harmònica entre aquests dos elements en depèn el desenvolupament socioeconòmic d'una destinació turística*” (Fraguell i altres, 1998).

Aquestes pinedes sobre dunes que formen el paisatge de la Platja de Pals ofereixen, a més de l'aspecte purament ecològic, un interès econòmic indiscutible, ja que són elements naturals dels quals es pot gaudir tot l'any i poden ajudar a transformar l'excessiva estacionalitat del turisme actual. Així com la platja està pràcticament buida fora dels mesos d'estiu i d'algun cap de setmana sense Tramontana —que la fa inhabitable—, les pinedes litorals guarden tot l'any un ambient agradable, creant un microclima arreberat d'aquest vent que fustiga periòdicament els espais oberts.

En **CONCLUSIÓ**, creiem que, si bé el municipi de Pals no pot considerar-se superpoblat en quant a la població fixa, per la riquesa dels seus valors naturals, històrics, i considerant els interessos socioeconòmics a llarg termini, cal tenir molta cura de on s'ubiquen els nous barris. Un factor important a tenir en compte és que cal respectar els conjunts naturals de boscos de pins sobre dunes. Estem segurs de què la construcció de 718 vivendes a les tres zones de la Platja de Pals contribuiria clarament a una major artificialització de l'entorn, i significaria un pas més, en aquesta localitat, del tipus de procés constructiu destructiu de valors naturals tan conegut els darrers 50 anys en bona part de la costa catalana. Creiem que aquest procés d'urbanització incapaç de distingir i mantenir els valors naturals forma part del passat, en la mesura en què avui es té en compte la qualitat de vida de les generacions presents i futures, fent efectiva la protecció del medi d'acord amb l'article 45 de la Constitució Espanyola, l'article 46 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i les Directives europees.

Aquest dictamen ha estat elaborat a partir de l'estudi dels documents i plànols continguts a l'expedient judicial i del treball d'oficina i de camp realitzat pel pèrit sotasignat. Consta de catorze pàgines i annexos, tal com figura a l'índex que apareix al final. Dictamen que ha estat realitzat d'acord amb el meu lleial saber i entendre.

Barcelona, 14 d'octubre de 2009

Signat: Josep Ramon Aragó i Gassiot

Ambientòleg i consultor ambiental

DNI: 37248717 - X

Annex I

LEGISLACIÓ DE REFERÈNCIA

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

ESTATUT D'AUTONOMIA DE CATALUNYA

LEY 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad (BOE núm. 299 de 14/12/2007).

ACORD GOV/112/2006, de 5 de setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la proposta de llocs d'importància comunitària (LIC) (DOGC 4735 de 6/10/2006).

DECISIÓN DE LA COMISIÓN de 12 de diciembre de 2008 por la que se adopta, de conformidad con la Directiva 92/43/CEE del Consejo, una segunda lista actualizada de lugares de importancia comunitaria de la región biogeográfica mediterránea (DOCE L43 de 13/02/2009).

LLEI 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya (DOGC 978, de 15/04/1988, i DOGC 1057, de 19/10/1988).

DECRET LEGISLATIU 2/2008, de 15 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la llei de protecció dels animals (DOGC 5113 de 17/04/2008).

DECRET LEGISLATIU 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la llei d'urbanisme (DOGC 4436 de 28/07/2005).

PLA DIRECTOR URBANÍSTIC DEL SISTEMA COSTANER (PDUSC) aprovat el 25 de maig de 2005.

PLA DIRECTOR TERRITORIAL DE L'EMPORDÀ (PDTE) (DOGC 4744 de 20/10/2006).

Annex II

BIBLIOGRAFIA

- Consell d'Europa. *Principis directors per al desenvolupament territorial sostenible del continent europeu*. Consell d'Europa, 2000. Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (Trad.), 2003.
- Estrada i altres (editors). *Atlas dels ocells nidificants de Catalunya 1999 – 2002*. Institut Català d'Ornitologia. Lynx edicions. Barcelona, 2004.
- Folch, R. (secretari) i altres. *Natura, ús o abús? Llibre blanc de la gestió de la natura als Països Catalans*. Institució Catalana d'Història Natural. Editorial Barcino. Barcelona, 1976.
- Fraguell, R. M. (coord.) i altres. *Turisme sostenible a la Mediterrània. Guia per a la gestió local*. Brau edicions. Barcelona, 1998.
- Gran Geografia Comarcal de Catalunya* (tom 4. Alt Empordà i Baix Empordà). Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 1992.
- Intergovernmental Panel on Climate Change. *Climate Change 2007: The Physical Science Basis*. Website: <http://www.ipcc.ch>
- Julià, R., Marquès, M.A., Serra, J., i Verdaguer, A. *Caracterització geològica de la badia de Roses*. En *Els sistemes naturals dels aiguamolls de l'Empordà*. Institució Catalana d'Història Natural. Barcelona, 1982.
- Mallarach, J.M. i Germain, J. *Bases per a les directrius de connectivitat ecològica de Catalunya*. Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient i Habitatge. 2006.
- Maluquer i Sostres, J. *Els ocells de les terres catalanes* (3^a ed.). Editorial Barcino. Barcelona, 1981.
- Papers del Montgrí* (núms. 6, 14 i 23). Museu del Montgrí i del Baix Ter. Centre d'estudis – Arxiu. Ajuntament de Torroella de Montgrí. Any 1986 i següents.
- Pla, José, *Guía de la Costa Brava*. Ediciones Destino, S.L. Barcelona. Cuarta edición, 1955.
- Solé i Sabarís, Ll. (dir.) i altres. *Geografia de Catalunya* (5 volums) Editorial Aedos. Barcelona, 1958.
- Sureda, V. (dir.) i altres. *El sistema litoral, un equilibri sostenible?* Diputació de Barcelona. Servei del Medi Ambient. 1996.
- Vigo, M. *Guia dels mamífers terrestres de Catalunya*. ECSA. Barcelona, 2002.

Annex III

MAPES ESQUEMÀTICS ORIENTATIUS

Mapa 1. Esquema de les localitats de Pals segons el Web de l'Ajuntament.

Mapa 2. Mapa del web de la Generalitat de Catalunya on està marcada, en groc, la part corresponent a Pals de l'espai protegit "El Montgrí-Les Medes-El Baix Ter".

Mapa 3. Mapa del web de la Generalitat de Catalunya on està marcada, en groc, la part corresponent de l'espai protegit "Litoral del Baix Empordà".

Mapa 4. Foto aèria de l'Institut Cartogràfic de Catalunya en què s'aprecien les zones agrícoles, la zona d'aiguamolls de les Basses d'en Coll, la platja, el camp de golf i les zones de pineda.

